

**رئیس جمهور
تصویب نامه هیئت وزیران**

دستورالعمل خرید، فروش، حمل و نگهداری دام زنده

دستورالعمل خرید، فروش، حمل و نگهداری دام زنده

شماره ۱۵۴۹۶۱/ت/۵۶۲۵۲هـ ۱۳۹۷/۱۱/۲۱

**وزارت کشور – وزارت جهاد کشاورزی – وزارت دادگستری
وزارت صنعت، معدن و تجارت – وزارت راه و شهرسازی**

هیأت وزیران در جلسه ۱۳۹۷/۱۱/۱۴ به پیشنهاد وزارت کشور و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، دستورالعمل خرید، فروش، حمل و نگهداری دام زنده را به شرح زیر تصویب کردید:

دستورالعمل خرید، فروش، حمل و نگهداری دام زنده

ماده ۱- در این دستورالعمل اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف – گروه (الف): استان‌های سیستان و بلوچستان، هرمزگان، خوزستان، کرمان، فارس، خراسان رضوی، خراسان جنوبی، کردستان، کرمانشاه، آذربایجان غربی، همدان، قم، لرستان، اردبیل، بوشهر، ایلام و کهگیلویه و بویراحمد.

ب – گروه (ب): سایر استان‌های کشور.

پ – پنجره واحد کشاورزی: زیرساخت نرم‌افزاری یکپارچه‌سازی و تبادل اطلاعات زنجیره تأمین و توزیع نهاده و محصولات کشاورزی که در وزارت جهاد کشاورزی ایجاد شده است.

ت – سامانه قرنطینه: سامانه یکپارچه قرنطینه و امنیت زیستی سازمان دامپزشکی کشور به نشانی اینترنتی: www.e.ivo.ir

ث – سامانه پایش بیماری‌های دامی: سامانه پایش و مراقبت بیماری‌های دامی سازمان دامپزشکی کشور به نشانی اینترنتی: www.gis.ivo.ir

ج – سامانه هویت دام: سامانه ثبت درخواست هویت‌دار کردن دام به نشانی اینترنتی www.abc.org.ir

چ – گواهی سلامت دام: گواهی صادر شده از سامانه پایش بیماری‌های دامی مبنی بر اعلام وضعیت سلامت دام.

ح – گواهی بهداشتی حمل دام: گواهی صادر شده از سامانه قرنطینه دارای شناسه رهگیری.

خ – دام زنده: اعم از دام‌های سنگین شامل گاو، گاو میش و شتر و دام‌های سبک شامل گوسفند و بز (در همه گروه‌های سنی).

د – شناسه ملی دام: شناسه (۱۵) رقمی هویت دام موضوع تبصره (۲) ماده (۲) آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۰) قانون نظام جامع دامپروری کشور موضوع تصویب‌نامه شماره ۸۳۳۷۹/ت/۴۵۹۱۰ک مورخ ۱۳۹۰/۴/۲۱.

ذ – پلاک: پلاک گوش حاوی یا فاقد رمزینه (RFID) قابل رؤیت روی گوش دام و انواع ریز تراشه (میکروچیپ) حاوی شناسه ملی دام با قابلیت استعلام بر خط یا به وسیله پیامک.

ر – سامانه بارنامه برخط: سامانه الکترونیکی سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای کشور که به صورت لحظه‌ای برای ناوگان حمل و نقل اقدام به صدور، اصلاح و ابطال بارنامه می‌کند و امکان استعلام از طریق سامانه را برای دستگاه‌های مسئول فراهم می‌نماید

ماده ۲- ضوابط نگهداری دام زنده به شرح زیر است:

الف – مالکان دام زنده موظفند آمار و اطلاعات دام‌های خود را مطابق با زمان‌بندی و سازوکار اعلامی وزارت جهاد کشاورزی به صورت مستمر در سامانه پنجره واحد کشاورزی ثبت، پلاک‌گذاری و تغییرات آن را به‌روز نمایند.

تبصره – فرصت اجرای اقدامات این بند برای دام سنگین شش ماه و برای دام سبک یک سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این تصویب‌نامه است.

ب – نگهداری دام زنده صرفاً با نصب پلاک معتبر و ثبت مشخصات دام زنده از طریق سامانه پایش بیماری‌های دامی و سامانه هویت دام در پنجره واحد کشاورزی مجاز است.

تبصره – مدت زمان مجاز برای ورود اطلاعات مربوط به مشخصات و هویت دام حداکثر پنج روز است.

ماده ۳- هرگونه خرید و فروش و جابه‌جایی دام زنده فاقد پلاک ممنوع است و خریدار و فروشنده موظفند خرید و فروش خود را در سامانه هویت دام ثبت کنند.

تبصره – فرصت اجرای اقدامات این ماده برای دام سنگین شش ماه و برای دام سبک یک سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این تصویب‌نامه است.

ماده ۴- ضوابط جابه‌جایی و حمل و نقل دام زنده به شرح زیر است:

الف - مالکان یا مباشران حمل محموله‌های دام زنده از مبدأ تمامی استان‌های کشور به مقصد استان‌های گروه (الف) و بالعکس و همچنین جابه‌جایی درون استان‌های گروه (الف) موظفند در هنگام تردد، نسبت به اخذ سند حمل بار (بارنامه برخط) از سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای کشور و گواهی بهداشتی حمل دام از سازمان دامپزشکی کشور اقدام کنند.

تبصره - استان‌های گروه (ب) شش ماه پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این تصویب‌نامه مشمول ضوابط این ماده خواهند بود.

ب - مسئولان انتقال دام زنده و تحویل‌گیرندگان در مقصد (مانند کشتارگاه‌ها، پرواربندی‌ها و دامداری‌ها) موظفند تأیید تخلیه دام‌های تحویلی را در سامانه قرنطینه ثبت کنند.

پ - تمامی شرکت‌ها و مؤسسات حمل و نقل موظفند قبل از صدور بارنامه از سامانه قرنطینه به صورت برخط استعلام و پس از حصول اطمینان از وجود گواهی بهداشتی حمل دام نسبت به صدور بارنامه اقدام کنند.

ت - تمامی شرکت‌ها، مؤسسات حمل و نقل، رانندگان و مباشران حمل دام زنده موضوع بند (الف) این ماده موظفند پیش از حمل دام زنده، اطلاعات ثبت‌شده در سند حمل مربوط را با محموله مطابقت دهند و در صورت عدم انطباق از نظر تعداد، نوع دام، مبدأ، مقصد و سایر اطلاعات، از حمل آن خودداری کنند.

ث - عشایر در زمان و مسیر معین کوچ منطبق بر تعداد مندرج در دفترچه عشایری معتبر صادرشده از تشکل‌های عشایری مورد تأیید وزارت جهادکشاورزی، صرفاً برای جابه‌جایی دام‌های خود از شمول ضوابط حمل دام مستثنی هستند.

ماده ۵ - تمامی ضوابط مندرج در این تصویب‌نامه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی نیز لازم‌الاجرا است.

معاون اول رئیس جمهور - اسحاق جهانگیری

ضوابط اجرائی هویت دار کردن دام کشور

ماده ۲: شیوه اجرای عملیات هویت گذاری دام

- ۱- عملیات هویت گذاری دام صرفاً از طریق مجریان مرکزی و استانی هویت گذاری مورد تأیید مرکز و زیر مجموعه های شهرستانی آنها و افراد و مراکز پلاک کوبی دام دارای مجوز از مجریان هویت گذاری مقدور می باشد.
- ۲- به منظور تسهیل در ارائه خدمات به دامداران و پرهیز از مراجعه دامداران متقاضی جابجایی دام به ارگانهای مختلف، پلاک کوبی دامهای در معرض جابجایی و حمل و نقل و متقاضی واکسیناسیون توسط سازمان دامپزشکی کشور انجام می شود.
- ۳- صندوق بیمه محصولات کشاورزی و سازمان دامپزشکی کشور موظفند نسبت به پلاک کوبی دامهای فاقد پلاک گوش براساس دستورالعمل حاضر اقدام نمایند.
- ۴- در صورت وجود پلاک یا میکروچیپ حاوی شناسه ملی ۱۵ رقمی در گوش و بدن دام، نصب پلاک گوش یا میکروچیپ مجدد ممنوع است و کلیه ارگانها و دستگاهها باید از شماره استاندارد ۱۵ رقمی نصب شده در گوش و بدن دام استفاده نمایند.

ماده ۲: شیوه اجرای عملیات هویت گذاری دام

- ۵- مرکز پس از اخذ تضمین های لازم و انعقاد تفاهم نامه مجوز فعالیت مجریان مرکزی هویت گذاری را جهت انجام عملیات هویت گذاری دام فقط در محدوده جغرافیایی گله های تحت پوشش آنها صادر خواهد نمود.
- ۶- معاونت بهبود تولیدات دامی در هر استان به عنوان ناظر بر حسن اجرای عملیات هویت گذاری دام می باشد. به منظور اعمال نظارت و هماهنگی های لازم، معاونت های بهبود تولید دامی استانها نسبت به تشکیل کارگروهی متشکل از نمایندگان مجریان استانی هویت گذاری و کارشناسان مطلع حسب مورد اقدام و پروژه پلاک کوبی دامهای استان را در چارچوب این دستورالعمل راهبری نمایند.
- ۷- دامدار موظف است تعداد پلاک گوش مورد نیاز خود را به صورت تلفنی یا حضوری به افراد و مراکز مجاز پلاک کوبی اعلام می نماید.

ماده ۲ : شیوه اجرای عملیات هویت گذاری دام

۸- مأمورین پلاک کوب شاغل در مراکز مجاز پلاک کوبی موظف هستند با مراجعه به واحد دامداری متقاضی، پلاک گوش را نصب کرده و پس از تهیه لیست دام های پلاک کوبی شده و شناسه ملی ۱۵ رقمی مربوط به این دام ها ظرف مدت ۲۴ ساعت نسبت به وارد نمودن اطلاعات در سامانه هویت دام اقدام نمایند.

تبصره: واحدهای دامداری صنعتی که توانایی نصب پلاک دارند، می توانند پلاک مورد نیاز خود را از مجریان استانی یا شهرستانی تهیه و نصب نمایند. این واحدها موظفند اطلاعات پلاک های نصب شده را در سامانه هویت دام ثبت نمایند.

۹- مأمورین پلاک کوب موظفند فاکتور رسمی حاوی نوع دام، دامنه شماره پلاک نصب شده و هزینه خدمات ارائه شده صادر و به دامدار تحویل نمایند.

۱۰- ثبت اطلاعات دامدار و واحد دامداری در سامانه هویت دام بر عهده مأمور پلاک کوب می باشد.

۱۱- دامداران موظفند حذف، کشتار خارج از کشتارگاه و فروش دامهای خود را به مأمور پلاک کوب اعلام نمایند تا در سامانه هویت دام ثبت گردد.

ماده ۲: شیوه اجرای عملیات هویت گذاری دام

تبصره: برای ثبت تغییرات توسط دامدار، سامانه پیامکی و اپلیکیشن طراحی و ارائه خواهد شد تا فرایند ثبت تغییرات دام آسانتر گردد.

۱۲- مراکز پلاک کوبی مجاز در سطح هر استان موظفند که پلاک گوش های مورد نیاز خود را از مجریان استانی و شهرستانی، هویت گذاری تهیه نمایند.

۱۳- مجریان مرکزی هویت گذاری موظفند تعداد پلاک گوش مورد نیاز انواع گونه های دامی استان ها را با هماهنگی مرکز تهیه و از طریق سامانه هویت دام، نسبت به سفارش تولید و تامین آن اقدام نمایند.

۱۴- مراکز تامین و تولید پلاک گوش موظفند درخواست مجریان مرکزی هویت گذاری را انجام و پلاک های تولیدی را به آنها جهت ارسال به استان ها تحویل نموده و یک نسخه از مستندات مربوطه را به مرکز ارسال نمایند.

تبصره: پلاک گوش های تولید شده باید دارای بارکد باشند و نصب پلاک گوش فاقد بارکد ممنوع است.

ماده ۲: شیوه اجرای عملیات هویت گذاری دام

۱۵- کلیه مجریان هویت گذاری و مراکز تولید و تأمین پلاک گوش موظفند اسناد و مدارک تحویل و تحویل پلاک را جهت کنترل های بعدی در بایگانی خود نگهداری نمایند.

۱۶- مراکز تأمین و تولید پلاک گوش مجاز نیستند که پلاک گوش خارج از فرآیند ذکر شده در این دستورالعمل، تولید و تحویل نمایند.

۱۷- معاونت بهبود تولیدات دامی استان ها موظفند هماهنگی های لازم را بین مجریان استانی هویت گذاری انجام داده و بر حسن اجرای عملیات پلاک کوبی توسط مراکز مجاز نظارت نموده و نتیجه را هر سه ماه یکبار به مرکز ارسال نمایند.

۱۸- افراد و مراکز مجاز پلاک کوبی به شرط وارد کردن شماره پلاک های دریافت شده قبلی در سامانه هویت دام می توانند پلاک جدید دریافت نمایند.

ماده ۲: شیوه اجرای عملیات هویت گذاری دام

۱۹- انعقاد قرارداد همکاری مابین مجریان مرکزی با مجریان استانی و مجریان استانی با تعاونی ها و مراکز مجاز پلاک کوبی و افرادی که صلاحیت آنها به عنوان مأمور پلاک کوب مورد تأیید باشد ضروری است. قرارداد مأمورین پلاک کوب باید به گونه ای تنظیم شود که این افراد را متعهد به اجرای دقیق دستورالعمل و وظایف تعیین شده نماید و هیچ پلاکی نباید از فرآیند پلاک گذاری حذف و قبل از نصب از چرخه توزیع و مصرف خارج شود. مسئولیت هدایت این فرآیند به عهده مجریان مرکزی و استانی هویت گذاری مربوطه می باشد.

تبصره: مجریان مرکزی و استانی هویت گذاری موظفند تضامین لازم برای حسن انجام کار از طرف قرارداد خود دریافت نمایند.

۲۰- ثبت درخواست در سامانه هویت دام جهت اخذ دامنه شماره پلاک گوش صرفاً توسط مجریان مرکزی هویت گذاری مقدر خواهد بود.

ماده ۲: شیوه اجرای عملیات هویت گذاری دام

۲۱- عملیات پلاک کوبی دام های ایرانی در گله های صنعتی، اصلاح نژادی و ایستگاه های تولید مواد ژنی با نصب پلاک گوش ویزوال در هر دو گوش دام انجام می گیرد (پلاک یکسان در دو گوش) ولی در سایر دامها نصب یک پلاک گوش ویزوال در گوش راست دام اجباری است. در صورت تقاضای دامدار نصب پلاک یکسان در دو گوش دام بلامانع است.

تبصره: استفاده از پلاک گوش الکترونیکی (RFID) با توجه به مزایای کاربرد این نوع پلاک ها از جمله سهولت در بازخوانی شناسه ملی دام و ریزش کمتر به دلیل اندازه کوچکتر توصیه می شود.

۲۲- پلاک کوبی مجدد دام در صورت افتادن پلاک گوش ضروری است و شماره پلاک جدید باید توسط مامور پلاک کوب در سامانه هویت دام به عنوان پلاک مجدد ثبت شود.

۲۳- نصب میکروچیپ در اسب های کشور و ثبت آنها در سامانه هویت دام در حال حاضر توسط موسسه تحقیقات علوم دامی کشور انجام می شود.

ماده ۲ : شیوه اجرای عملیات هویت گذاری دام

۲۴- هزینه خرید و نصب پلاک گوش دام مطابق با بند (ب) از ماده (۱) ابلاغیه ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز به شماره نامه ۹۷/۱۴۴۴۵/ص مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۶ در تشریح وظایف ذی نفعان و در راستای اجرای ضوابط نگهداری دام زنده بر عهده مالکین دام زنده می باشد.

ماده ۲: شیوه اجرای عملیات هویت گذاری دام

۲۵- مراحل نصب پلاک گوش دام شامل رعایت نکات زیر است.

الف- مهاردام: کاربرد یکی از روش های مهاردام به منظور کنترل حرکات سر جهت نصب پلاک در محل مناسب ضروری است.

ب- رعایت نکات بهداشتی: ضد عفونی کردن گوش با اسپری مخصوص و اطمینان از آلوده نبودن اپلیکاتور قبل از پلاک کوبی برای جلوگیری از عفونت و پارگی گوش که منجر به افتادن پلاک خواهد شد توصیه می شود. همچنین چرخاندن پلاک گوش پس از نصب پلاک موجب جدا شدن بافت سوراخ شده و جلوگیری از عفونت گوش می شود.

ج- رعایت اصول پلاک کوبی: نحوه قرار دادن پلاک گوش در اپلیکاتور و نصب پلاک در محل صحیح و اطمینان از قفل شدن پلاک از اصول اولیه پلاک کوبی است.

تبصره (۱): پلاک گوش استاندارد دارای قفل است بطوریکه پس از پلاک کوبی ضمن فراهم شدن امکان گردش آزاد و هواگیری بهبودی در بافت آسیب دیده سریع تر اتفاق می افتد.

ماده ۲ : شیوه اجرای عملیات هویت گذاری دام

تبصره (۲) : عملکرد اپلیکاتور استاندارد باید به گونه ای باشد که بدون وارد کردن نیروی کشش بلافاصله پس از نصب پلاک از اپلیکاتور جدا شود در غیر این صورت امکان پارگی گوش وجود دارد.

تبصره (۳) : توصیه می شود قبل از نصب پلاک گوش الکترونیکی (RFID) از صحت بازخوانی آن توسط دستگاه بازخوان (RFID Reader) اطمینان حاصل کنید.

تبصره (۴) : هویت گذاری دام مختص دام های متولد ایران است و دام های وارداتی با شماره ثبت بین المللی که ۳ رقم ابتدای آن کد کشور پرورش دهنده آن دام است در سامانه جامع هویت دام ثبت خواهند شد.

تبصره (۵) : هویت گذاری دام های وارداتی که به منظور پرواربندی و کشتار وارد کشور می شوند ممنوع است.

ماده ۲ : شیوه اجرای عملیات هویت گذاری دام

۲۶-مراحل ثبت اطلاعات دامداری ها، انجام عملیات پلاک کوبی و ثبت هویت دام در سامانه هویت مرکز به صورت زیر است.

✓ ثبت اطلاعات دامدار یا دامداری (گله):

تکمیل فیلدهای اجباری فرم ثبت اطلاعات دامدار شامل کد ملی، کد اپیدمیولوژیک، کد پستی، نام گله ، نوع سیستم پرورشی، تاریخ ثبت گله، کد رهگیری زیر واحد ، نوع فعالیت ، وضعیت فعالیت ، وضعیت پروانه بهره برداری ، ملیت دامدار ، ماهیت حقوقی یا حقیقی دامدار و شماره موبایل دامدار ضروری است.

ماده ۲: شیوه اجرای عملیات هویت گذاری دام

✓ ثبت اطلاعات هویت دام:

تکمیل فیلدهای اجباری فرم ثبت اطلاعات هویت دام شامل گونه دام، نژاد دام، شناسه ملی دام، جنسیت، تاریخ تولد، کد گله و کد ملی مأمور ثبت (کاربر فعال) و... ضروری است. فیلدهای ضروری در سامانه مشخص شده اند.

تبصره (۱): به منظور سهولت ثبت اطلاعات در سامانه جامع هویت و سازگاری آن با دستورالعمل جدید، تغییرات لازم در سامانه در دست انجام است تا تعداد فیلدهای اجباری غیر ضروری کاهش یابد، که به محض تکمیل ابلاغ خواهد شد. تا زمان انجام اصلاحات، فرآیند ثبت اطلاعات همانند گذشته انجام می شود.

تبصره (۲): سامانه های هویت دام و قرنطینه از طریق پنجره واحد به همدیگر مرتبط هستند و دامداران ثبت نام کرده در یک سامانه نیازی به ثبت نام در سامانه دیگر ندارند.

فرم شماره ۳

فرم شماره ۲

فرم شماره ۱

مراحل اجرائی انجام کار

- (۱) ارائه درخواست کتبی سرگروه به شرکت تعاونی و بررسیهای لازم توسط شرکت
- (۲) مراجعه سرگروه اکیپ پلاک کوب به شرکت تعاونی دامداران شهرستان / نظام صنفی و انعقاد قرارداد تحت نظارت مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان
- (۳) معرفی سرگروههاکپ به مدیریت امور دام استان توسط شرکت تعاونی دامداران (برگزاری کلاس آموزشی منطقه ای و حضور سرگروهها در آن)
- (۴) حضور سرگروه در مدیریت امور دام، آموزش ثبت اطلاعات دام در سامانه مرکز اصلاح نژاد و اخذ کد کاربری سامانه
- (۵) تهیه وسایل و ملزومات مورد نیاز اکیپ توسط سرگروه (چکمه، لباس کار، پنی دماغ گیر، پنی پلاک کوب و شماره گوش)
- (۶) معرفی گروه به واحدهای دامداری تحت پوشش شرکتهای تعاونی توسط مدیر عامل با هماهنگی قبلی
- (۷) برگزاری جلسه ی آموزشی در سالن شرکت تعاونی شهرستان و تشریح بخشنامه ها و اعلامی الزامی بودن پلاک کوبی و مزایای آن توسط مسئول امور دام شهرستان
- (۸) مراجعه اکیپ به واحد دامداری در موعد مقرر تعیین شده و تکمیل فرمهای شماره ۱ و ۲ با استفاده از دفاتر و اطلاعات موجود در واحد و شروع عملیات پلاک کوبی با رعایت کلیه موارد ایمنی و حفاظتی چه برای اعضای گروه
- (۹) نظارت مستمر شرکت تعاونی و همکاران امور دام شهرستان بر روند انجام عملیات
- (۱۰) ثبت اطلاعات اطلاعات گله و دامها در سامانه مرکز توسط سرگروه حداکثر تا ۲۴ ساعت بعد از انجام عملیات (این موضوع الزامی می باشد)
- (۱۱) تکمیل فرم شماره ۳ و تحویل آن در روز پنج شنبه هر هفته به مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان
- (۱۲) ثبت اطلاعات در فرم اکسل و ارسال گزارش انجام عملیات به مدیریت امور دام در روز شنبه هر هفته

شرکتهای تولید و توزیع کننده پلاک دام مورد تأیید مرکز اصلاح نژاد و بهبود تولیدات دامی

ردیف	نام شرکت	وب سایت / رایانامه	شماره تماس
۱	شرکت تپکو	WWW.TAPCO ^۱ .COM	۰۲۱-۴۴۸۲۷۴۶۱
۲	اتحادیه سراسری صنعت دامپروران همگام	info@irandam.org	۰۲۱-۶۶۴۳۳۵۹۷
۳	شرکت آسیا پارس اسپاد		۰۹۲۰۳۲۲۴۸۵۲
۴	شرکت کاویان پژوه		۰۹۳۵۴۷۱۰۳۱۱
۵	شرکت ایده گستر رایکا		۰۹۱۲۶۴۰۴۰۲۲
۶	شرکت زیست فناوری به نژادی دامی ایرانیان	info.bgli.co@gmail.com	۰۲۶۳-۲۲۰۲۶۰۸
۷	شرکت اندیش هوشمند مهرگان		۰۹۱۲۱۱۹۱۸۲۶

نمونه هایی از پلاک دام

پلاک دام سبک

پلاک دام سنگین

